

Natur
Ref. SIMAP/ECB
Den 10. februar 2021**Noter fra 1. møde i interessant følgegruppen for urørt skov d.
28.01.2021**

Interessant deltagere: Anders Horsten (DOF BirdLife), Anders Michaelsen (Verdens Skove), Annesofie Bjerre (Friluftsrådet), Birgitte Marcussen (DN), Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) og Thor Hjarsen (WWF).

NST deltagere: Signe Nepper Larsen, Mads Jensen, Per Lyng Jensen, Erik Buchwald og Sissel Marie Pedersen (noter).

Disse noter udgør ikke et egentligt mødereferat, men et notat, som Naturstyrelsen udarbejder med opsummering af, hvordan styrelsen hørte input fra interessenterne ved mødet den 28.01.2021. Notatet er til brug for styrelsens orientering af miljøministeren m.fl., og vil blive suppleret med eventuelle eftersendte skriftlige kommentarer fra mødedeltagerne til mødematerialet.

Indledningsvist gjorde Birgitte Marcussen (DN) opmærksom på, at denne følgegruppe gerne ser sig inddraget også i FL2021 urørt skov processen, og anbefaler, at de retningslinjer, som drøftes i dag også kommer til at gælde FL2021 udpegninger af urørt skov. Inden der vælges nye urørt udpegninger fra FL2021 bør der rekvireres en ny forsker rapport med anbefaling af arealer til udpegning, da der er kommet nye data (f.eks. ny N2000 registrering og ny rødliste) og de tidligere forsker anbefalinger er ved at være udtømt. Anders Michaelsen (Verdens Skove), Thor Hjarsen (WWF) og Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) bakkede op om disse forhold.

Thor (WWF) anbefalede lovmæssige lempelser i stil med NaturNationalparkloven for at smidiggøre udlæg af urørt skov og at sikre retlig beskyttelse af statens udpegninger med urørt skov, for at opnå langsigtet sikkerhed for urørt skov uanset om finansiering eller politisk fokus falder. Den gældende lovgivning i forhold til §3-natur, skovlov, Natura 2000 og dyreværnslov spænder ben for at lade naturen være selvkørende i de urørte skove. Det blev bakket op af Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg), Birgitte Marcussen (DN) og Anders Michaelsen (Verdens Skove).

Anders Michaelsen (Verdens Skove) bad om indsigt i hvilke ressourcer, der er afsat til græsning i de urørte skove. [NST har efter mødet fremsendt den politiske aftale fra 9. juni 2020, hvori tallene fremgår af bilag 1].

Forslag til udpegning af konkrete urørte skove

Interessenterne (alle) var tilfredse med og kvitterede for, at Naturstyrelsen så nøje har fulgt forskernes anbefalinger af, hvilke urørte skove der udpeges. De havde dog gerne set en samlet udpegning for FL2020 og FL2021. Der var generelt opbakning til Naturstyrelsens areal forslag og de

overvejelser, som styrelsen fremlagde. Kun for enkelte skove var der mere konkrete bemærkninger. De resumeres i det følgende.

Thor Hjarsen (WWF) udtrykte begejstring for Jægersborg udpegningen, og spurgte til om forvaltningen og dyreholdet i Dyrehaven skal ændres, med hensyn til tilskudsfoeding, tæthed af dyr og dyrkning af fodermarker. Naturstyrelsen svarede, at de emner hører til i forvaltningsplanerne, som vil komme i høring.

Thor Hjarsen (WWF) påpegede, at man i Teglstrup-Hellebæk med fordel for friluftslivet kunne lade udpegningen stoppe ved Nordre Strandvej, så stranden ikke er med i udpegningsarealet, og at udvidelse af Gribskov med Harager Hegn kunne komme an på en fornyet forsker anbefalingsrapport.

Thor Hjarsen (WWF), Anders Horsten (DOF Birdlife) og Anders Michaelsen (Verdens Skove) bakker op om udpegningen af Livø i sin helhed som et spændende eksperiment for naturlig udvikling af ny natur på tidligere landbrugsarealer, mens Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) ikke mente, at Livø i særlig grad egner sig til udpegning som urørt skov.

Thor Hjarsen (WWF) og Anders Michaelsen (Verdens Skove) nævnte, at de behov for løbende indgreb, som er relevante i Myrdeskov af hensyn til bl.a. grøn pragttorbist, orkideer og andre truede arter, kunne bruges som eksempel på, hvornår indgreb af hensyn til truede arter kan være relevante i urørt skov.

Anders Horsten (DOF Birdlife) var tilfreds med den justering af afgrænsning i Rold Skov, som forskerne på møde d. 19/1 havde bakket op om. Det område på østsiden af jernbanen, som udelades, giver ikke meget mening som urørt skov grundet hundeskov, nåletrædominans, Den Jyske Skovhave mv., mens arealerne vest for jernbanen er mere interessante som urørt skov, bl.a. syd for Store Øksø.

Alle interessenter (med undtagelse af WWF) gjorde opmærksom på, at der i interessenternes bagland lokalt er stor interesse for forvaltningsplaner for urørt skov, så de gerne vil kommentere i de kommende offentlige høringer. Der efterlystes en tidsplan for, hvornår forvaltningsplanerne kommer i høring. Naturstyrelsen svarede, at det forventes at ske i nogle portioner i andet halvår 2021 og måske strække sig lidt ind på 2022.

Retningslinjer for forvaltning af urørt skov

Interessenterne (alle) var optagede af, at retningslinjerne nøje følger forskernes anbefalinger, men Anders Horsten (DOF) mente ikke det alle steder i retningslinjerne var let at genfinde grundtonen om at opnå selv bærende dynamiske økosystemer. Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) havde helst set, at retningslinjerne lå fast inden arealer blev udpeget til urørt skov. Ovenstående forhold fik støtte fra Thor (WWF).

Thor (WWF) var skeptisk overfor, at naturgenopretning kan strække sig helt til 2066 i de udpegede nåletræsplantager, og spurgte til om det var for at kunne lade nåletræer nå op til økonomisk moden størrelse, hvilket Naturstyrelsen besvarede benægtende, idet der ikke er noget provenukrav længere. Birgitte Marcussen (DN) spurgte til, om ikke der kunne efterlades dødt ved også af eksotiske træarter, hvilket blev bakket op af Anders Michaelsen (Verdens Skove), som nævnte at det f.eks. er relevant ved dannelsen af ny vådområder, hvor træerne kan dø af sig selv.

Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) anbefalede, at naturbrande så vidt muligt kan få lov at brænde uden slukning på steder, hvor det kan ske uden risiko. Det fik opbakning fra Birgitte Marcussen (DN) og Anders Michaelsen (Verdens Skove).

Thor Hjarsen (WWF) så gerne bedre beskrivelser af, hvornår tiltag tages konkret i brug, f.eks. af hensyn til truede arter. Det blev bakket op af Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg), Birgitte Marcussen (DN) og Anders Michaelsen (Verdens Skove). Anders Horsten (DOF) nævnte, at det jo ikke er meningen med indgreb til evig tid. Naturstyrelsen gav nogle eksempler på hvornår tiltag kan være nødvendige, f.eks. af hensyn til N2000 arter eller truede arter.

Annesofie Bjerre (Friluftsrådet) bakkede op om retningslinjernes passende balance og hensyntagen til friluftsliv mv., i lyset af at skovene er danskernes foretrukne sted. Hun bragte desuden på banen, at en større indsats med formidling af urørt skov er vigtig: Hvad kan brugerne forvente, og hvordan kan de hjælpe biodiversiteten, når de bruger en urørt skov. Der var opbakning til indlægget fra Anders Horsten (DOF Birdlife), Anders Michaelsen (Verdens Skove) og Thor Hjarsen (WWF).

Charlotte Moshøj (Det Grønne Kontaktudvalg) nævnte behovet for samgræsning med funktionelt forskellige græsningsdyr inklusive vildsvin, hest, kvæg, bison m.fl., og at græsning bør foregå med naturlige tætheder og fluktuationer og uden tilskuds fodring, samt at ordlyden om hvordan hegninger arronderes af hensyn til friluftsliv kunne justeres i retningslinjernes tekst. Det fik opbakning fra Birgitte Marcussen (DN) og Anders Michaelsen (Verdens Skove).

Anders Horsten (DOF) opfordrede til at være tilbageholdende med plantning, og i stedet udfordre folks forståelse af, hvor hurtigt lysninger behøver blive til skov igen. Større fokus på naturlig genvækst anbefales frem for tilplantning af arealer, hvor f.eks. oversøiske træarter er fjernet. Det blev bakket op af Thor Hjarsen (WWF), som desuden nævnte, at man kan lave mindre frahegninger i de store hegninger for at beskytte f.eks. fortidsminder, og at man ligesom friluftsliv også fortsat bør kunne have frøavl og forskning i urørt skov.

Naturstyrelsen var ikke uenig i de fremførte betragtninger, men bad om at få udpeget tekststeder i retningslinjerne, som følgegruppen mente kunne give et forkert indtryk. Det kan ske i skriftlige bemærkninger, som flere af deltagerne varslede, at de ville sende indtil 4. februar.